

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BACS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
egyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre
8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
Dr. JOVÁNOVITS JÓZSEF.
Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
hová a lapot illető közlemények és az előfizetések kü-
lendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Alapozás.

Zombor, 1908. nov. 14.

Nincs a világon még egy olyan kormány, amelynek annyi igazságtalan gyűlöletet, becsmérést, kicsinyítést, gyalázatos támadást kellene eltűrnie, mint a mostani koalíciós magyar kormány. Mindezt azért kell megszenvednie, mert egyedüli és legfőbb törekvése az, hogy az ezeréves Magyarországot egységes nemzeti állammá — egynyelvűvé — és így magyarrá tegye.

A magyarság érdekeit megvédő ezen üdvös tervek keresztülvitelének meggátlása képezi egyedüli célját a magyar és hazaellenes elemeknek, akik minden oldalról és vonalon beindították a harcot.

Ehhez az áldatlan hazaellenes harc-hoz sorakoznak az országban lévő mind-azok az elemek, amelyek vakságukban maguk sem tudják, hogy tulajdonképen mit tesznek és hogy mit akarnak. Ezeknek gyönyör és vívmány, ha a kormány üdvös intézkedéseivel szemben nagyképűsködve a műharagost adhatják.

Ezeknek megnyugtatóul szolgál, hogy a magyar állam alapjainak felforgatása céljából mindenféle obskurus alakokkal szövetkezhetnek és nem átal-

ják a magyar haza ellenségei kedvéért elérhetetlen és célra nem vezető utópiákért küzdeni és ezen törekvésben szitják a szabadelvű kormányok idejében állandóan lappangott, a darabontok alatt pedig élesített üszköt csak azért, hogy a magyar haza 1000 éves alkotmányát megronthassák.

Ezen hazaellenes törekvések ellensúlyozására illetve meggátlására vállalkozott a mostani kormányuk.

A mostani kormány a magyar állameszme érdekében mindenekelőtt, amennyire az idő és az anyagiak engedték, megtisztította az államot az eltűnt rendszer alatt felburjánzott vész hozó gaz- és dudvától.

Ezen tisztogatás hogy nem sikerült teljesen, abban leli magyarázatát, hogy a tisztogatási munka mellé sorozták az állammentő alkotásokat.

Aki a kormány ténykedéseit figyelemmel kíséri, kénytelen beismerni, hogy a mostani koalíciós magyar kormány az államok életére nézve roppant rövid idő alatt mennyi üdvös és elodázhatatlan ujitást alkotott.

Az elavult választási rendszerünket teljesen a modern követelményeknek megfelelőleg igyekszik megalkotni.

Az erre vonatkozó egész törvény-

javaslatból csak az tűnik ki, hogy a magyar állameszme új megalapozására törekszik.

Az új választási törvényjavaslat — az állam fiainak beleszólási jogát ahhoz fűzi, hogy édes magyar nyelvünkön tud-e szólni és hogy anyagiakkal mily arányban járul hozzá az államgépezet fentartásához.

A javaslat az eddig ismert adatok szerint ezen felül azoknak, akik magasabb szellemi képzettséggel bírnak, látszólagosan több befolyást enged az állami ügyeinek az intézésébe.

Ezen elv megtestesítése helyes. Mert aki nem tud magyarul, aki az államháztartásának fentartásához se vérevel, se vagyonával, se pedig szellemi képzettségével hozzá nem járul, mi jogon követeli az, hogy annak kormányzásába beleszólhasson?

A mostani kormány gondoskodik arról is, hogy a megalkotandó új választási törvény által vélt jogaikban netán rövidséget szenvedők — ezen időleges sorompóktól megszabaduljanak.

Megszabadulásuk egyedül és kizárólag csak önmaguktól függ. Azért lettek a népnevelési ujitások már a választási törvény megalkotása előtt életbeléptetve, hogy a polgárok, akik

A viszontlátás.

— A „Bácsme gyei Függetlenség” eredeti tárcája. —

Estély Singer bankárnál. Nagy és tágas szalon, finom, díszes, de izletes butorokkal. A falat drága, eredeti olajfestmények díszítik. Az egyik sarokban egy Bösendorfer-zongora. A díszes csillárok vakító villanyfényt árasztanak. A vendégek egybegyűltek és figyelemmel hallgatják a házihangversenyt.

Egy fiatal leányka befejezi énekét és a zajos taps közben megérkezik Róbert, a fiatal és hírneves zongoraművész és észrevétlenül akar beosonni. A szép bankárné azonban meglátja és magához hívja. Róbert elfoglaltságával menti késedelmét és a bankárné örömmel marasztalja.

Közben a színház népszerű komikusa lépett a pódiumra és szórakoztatja a hallgatóságot. Róbert a szép bankárné mellé ült és a következő párbeszéd hangzik el, míg a vendégek a komikus nótáin és kupléin mulatnak és kacagnak.

Singerné: Megkaptam-e levelemet?

Róbert: Megkaptam asszonyom. A ki-tüntető meghívás folytán voltam bátor megjelenni és végtelen az örömöm, hogy ismét résztvehetek az Ön hírneves és fényes estélyén.

— Sajátkezüleg irtam a meghívóját és biztosan elvártam. A levél magánál van Róbert?

— Nálam van. Értem asszonyom célzását és nem győzöm eléggé csodálni előre-

látását és óvatosságát. (Börtárcáját keresi és kiveszi a levelet és átnyújtja.)

— Köszönöm; Hol volt oly végtelen hosszú ideig? Hol járt?

— (Lemondóan.) A mióta Margit felesége lett Szilárd bankárnak, vérem nem nyugodott, folyton kergetett egyik országból a másikba és városról-városra. Bejártam a félvilágot. Most ismét itt vagyok s szombaton a philharmonikus hangversenyen játszom...

(Singerné felbeszakitja.)

— Sok időnk nincsen, de sok a mondani valóm. Minden pillanat drága. Legyen óvatos és figyeljen reám Róbert. Ószinte leszek... (Kis szünet után)

Mig távol volt, baráti viszonyom Margittal testvériesebb lett és elválaszthatatlanná vált. Láttam Margit kínos fájdalmát és szenvedését.

Vele éreztem és szenvedtem magam is. Sajnáltam és reményt öntöttem belé. Kötelességemmé tettem, hogy Margitot megszabadítom szenvedéseitől. Kerestem magát Róbert mindenütt, de hasztalanul. Nem hallottunk magáról semmi hirt, míg végre a napokban olvastam a philharmonikusok koncertjéről és a maga közreműködéséről szóló jelentést, mely édes örömmé váltotta titkos fájdalmamat. Soha jobb időben nem jöhetett, mint most. A mai estét viszontlátásuk miatt rendeztem. Megértett engem? (a fele-

letet be sem várva folytatja) Margit itt van... (Róbert arcát és mozdulatait élesen megfigyelve) látja? (Róbert ajka feleletre nyílik.) Remélem, hogy Margitot kínzó fájdalmaitól együttesen szabadítjuk meg.

Róbert (gyenge hangon, de az öröm kifejezésével): Igen.

— Most már tudja Róbert minék hitam magát és kérem könnyítsen Margit fájdalmán.

— Asszonyom tudom kötelességemet és hálám örök lesz.

— Távozzék most észrevétlenül szobámba és várjon türelemmel. Csak a Margit titkos jelzésére nyissa fel az ajtót.

A komikus előadását hangos nevetés és lármás taps követi.

A komikus a kuplé egyik strófáját megismétli.

Ez alatt Singerné Margit mellé ült és közli Róbert megérkezését. Margit hirtelen hátrafordul és türelmetlen kíváncsisággal keresi. Singerné óvatosságra inti és elárulja Róbert titkos tartózkodását.

Az előadás véget ér. A vendégek a buffetbe igyekeznek. A férfiak egy része a kártya- és dohányzó szobába mennek. A buffetben cigányzene játszik.

Margit Singerné karjába kapaszkodva, izgatottan mozog. Arca kipirult, nagy, fekete

hátrányt szenvedni látszanak — a népnevelési intézmények áldásai révén ezen látszólagos hátrányokat magukról mielőbb levetthessék. Módot nyújt az állam azáltal, hogy vasszigorral elrendeli a szentkorona területén lévő összes népiskolákban édes magyar nyelvünkön való tanulást; tehát a magyar államnyelv elsajátítása által polgárait politikai jogokhoz juttatja. Továbbá ezen látszólagos hátrányoktól mielőbb a haza polgárai, hogy megszabadulhasanak az államhatalom törvényhozási uton, anélkül, hogy a szabad versenyt megakadályozni igyekezne, a telepítés által is igyekszik módot nyújtani. Ugyanis a mostani kormány minden évben óriási összeget állít be a költségvetésbe telepítési célokra. Ezen összeggel a földmívelési miniszter az állam területén eladásra kerülő nagyobb földbirtokokat megszerzi és azokat kisebb parcellákban magyaroknak kedvező áron és feltétel mellett eladja és így módot igyekszik nyújtani arra, hogy a magyar kiscgazdák földhöz és így egyben politikai jogokhoz jussanak.

A kereskedelmi kormány pedig az óriási befektetésekkel az országban levő összes munkások és iparosoknak kezeset biztositson és ez által szintén az alkotmány sáncái közé való bejutásához napról-napra több és több polgárnak nyújt segítő kezét.

Mindezen üdvös intézkedések igenis azt bizonyítják, hogy a kormány minden polgárának jóvoltát és előmenetelét az édes anya módjára szíven hordja és közöttük különbséget nem tesz.

Mindezen újítások és alkotások azonban egyszerre és oly nagy mérvben hogy nem történhetnek meg — mint ahogy azt valamennyien óhajtjuk

— annak egyedüli oka — az anyagiak hiánya.

Hiszen mindenki nagyon jól tudja, hogy üres éléskamra mellett a legjobb szakácsné sem tudja az éhes házbelleket jóllakítani.

Plurális választójog.

Andrássy gróf belügyminiszter hosszabb beszéd kíséretében terjesztette be a választási törvényjavaslatot a Háznak. Beszéde végén figyelmeztette a Házat, hogy szavazatával a haza sorsa felett határoz és kérte a Ház tagjait, hogy a fontos és Magyarország jövőjére kiható nagyjelentőségű javaslat tárgyalásánál kellő komolyságot és higgadságot tanúsítson.

A javaslat főbb rendelkezései nagy vonatkozásokban ismereteseek már. Röviden a következőkben ismertetjük:

Választójoga van minden férfinak, aki 24. évét betöltötte, magyar állampolgár és állandó lakással bír (legalább egy évi lakást kíván ugyanabban a községben). Akik irni és olvasni tudnak közvetlenül és személyesen, a többiek közvetve, megbízott (ösválasztók) útján szavaznak.

Szükséges az irás olvasáshoz kötött értelmi census felállítása, további korrekтивum a pluralitás, mely az egyenlő szavazati jog merev igazságtalanságának enyhítésére van hivatva. A pluralitás hazai viszonyainkhoz és a hazai követelményekhez alkalmazkodik. Az analfabéták tízes csoportokban választanak egy megbízottat, aki a választójogot gyakorolja. A megbízottnak azonban utasítást nem adhatnak.

A kerületek és székhelyük megállapításáról külön törvény rendelkezik. A választókerületek szavazó körökre osztatnak. Egy-egy szavazó körben a választók száma az ezret meg nem haladhatja. A javaslat a nyilvános szavazást tartja fenn. — A jelölés öt nappal a választás előtt történik. A jelölt ajánlását legalább 100 választónak kell aláírni és egyidejűleg kell bemutatni az ajánlott jelöltnek oly hitelesített nyilatkozatát, melyben ki-

jelenti a jelölés elfogadását. A választás abszolút többséggel történik. Egyenlő számú szavazás esetén sorshuzás dönt.

H I R E K.

Kitüntetés. A király Hegedűs János zentai csendőr járásörmestert hű és buzgó szolgálatainak elismerésül a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Kinevezés. Dr. Hadzsy Jenő, Bácska csodadoktorának, Hadzsy Jánosnak fia, a budapesti balparti kórházhoz segédorvossá kinevezetett.

Vármegyei számvevőségek. Kolozsvármegye törvényhatósága feliratilag fordult a képviselőházhoz, hogy a vármegyei pénztárakat és számvevőségeket állítsa vissza. A határozatot az összes vármegyei törvényhatóságoknak, úgy Bácsbodrog vármegyének is megküldötte hasonló szellemű pártolás iránt.

Szabad Lyceum. Ma d. u. 5 órakor dr. Závodszy Levente a zombori áll. gimnázium történelmi tanára kezdi meg történelmi előadásainak sorozatát. Szólni fog a nagyfontosságú 1825-iki országgyűlésről, mely megindítja azt a folyamatot, mely a régi rendi Magyarországot modern állammá alakítja át. E nagy történelmi átalakulás oly gazdag, érdekes és tanulságos mozzanatokban, hogy méltán elvárhatnók a nagyközönség érdeklődésének fokozottabb megnyilvánulását.

Uj ügyvéd. Dr. Mayer Péter zombori földink a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt az ügyvédi vizsgát sikerrel letette. Hír szerint irodáját a legközelebb megnyitja.

Özvegyek klubja. Vettük a következő sorokat:

Van szerenesénk városunk társadalmának szomorú özvegyekben synylődő tagjait ezennel értesíteni, hogy megalakítani szándékszunk az özvegyek egyletét. Akik tehát ezen egylet tagjaivá óhajtának lenni, sziveskedjenek bővebb felvilágosításért Raisz Lajos urnál jelentkezni. Egyletünk egyleti életének füzerezése céljából özv. urnóket is óhajt tagokul megnyerni; mert csakis közös erővel és összetartással teremthetünk nagyot és biztosíthatjuk egyletünk fejlődését.

Több özvegy.

Sok sikert kívánunk az új egyesületnek, de attól tartunk, hogy ha az özvegyi fátolokat felváltják a menyasszonyi koszorúk — pedig a cél, úgy látjuk, az — hova-tovább nem lesz az egyesületnek tagja.

szemei kigyulladtak. A folyosón keresztül azon szoba felé tartanak, melyben Róbert elrejtőzött.

A szobában Róbert idegesen felszáll járkál s türelmetlenül vár. Kopognak s hallja kedvesének hangját. Gyorsan az ajtóhoz siet és kinyitja... Singerné előbb körültekint, de nem lát senkit és belépnek az ajtón. Róbert örömtől izgatott állapotban szóhoz nem jut. Megesókolja régi szerelmesének kezét. Margit arca elsápadt, teste mintha megmerevedett volna, oly mozdulatlan.

A kínos csendet Singerné szava zavarja meg.

Singerné: Édeseim, most magatokra hagylak benneteket. Nekem most dolgom van. Figyelemmel kell kísérnem a többi vendégeimet is. Néhány perc múlva vissza jövök. (Reájuk zárja az ajtót és elmegy.)

Róbert (lágyan és érzelgően): Margitom!

Margit: Róbert!

Róbert (gyengéden): A viszontlátás izgalmi néhány pillanatra elnémították beszélni képességemet. Szó csak most jut ajkamra. Hol kezdjem?

(Margit meglegedett örömmel hallgatja kedvesének hangját és mohón lesi a szavait.)

Gyönyörűen indult meg életem. Mily boldog voltam, midőn veled együtt lehettem.

Szerettelek téged, az emberi szenvedély izzó lángjával. Egyetlen szerelmem és mindenem voltál. Szerelmem lángját örökké véltem égni és melegező örökre érezni. (Fájdalmasan) Villámcsapásként sújtott a hír, hogy Szilárdnak, a vén uzorásnak felesége lettel. Szívem fájdalomában megrepedt, lelkem kínlódásában megtört, testem és tagjaim erőtlenné váltak és eszemet veszítve, rohantam a nagyvárosból...

Az embereket kerülve bujdosom a nagy világban. Egyedüli társam a szerelem uttörő démona volt, míg bátyám Berlinben reám nem akadt és megszabadított az üldöző kíséremtől...

Életem folytatását lehetetlennek hittem. — Hosszu ideig együtt voltunk és felejteni igyekezett kínos szenvedéseimet, mely lassan enyhült, s észrevétlenül eltűnt, de a bánat fájdalmas érzését lelkemből ki nem pusztíthatták.

Margit (könyörögve): Elég volt ne folytatd! Légy kímélettel!

Róbert: A mélységes bánat mellett képedet lelkembe vésvé hordtam. Mindenütt velem voltál! Szerelmem lángja szüntelenül égett bennem s rendületlenül hittem szerelmedben. Hittem a jövőben és biztam a szerelmedben, a mit Szilárd a társadalom törvénye alatt eltulajdonított tőlem. Egy pillanattig sem kételkedtem lelked tisztaságában.

Tudtam, hogy lelked az enyém és másé nem lehet.

Margit: Lelkem tied volt és tied örökre...

Szüleim Szilárdhoz kényszerítettek, fenyegettek...

Nem tudtam másképp cselekedni. Erőm cserben hagyott. Bocssás meg édes Róbertem. A szenvedés bennem is rombolt s csak törhetetlen szerelmed éltetett és régi szerelmem édes mámorából élesztgettem pusztulni induló lelkemet.

(Róbert átöleli Margitot és hosszasan esókolja. Singerné óvatosan visszajön s csendesen felnyitja az ajtót és belép. Szégyenkezve hirtelen széjjelmennek.)

(Singerné szemeiből az örömkönnyekek hullanak és boldogan kiált fel!)

Életem legnemesebb tette!

(Margit megesókolja hű barátnéját.)

Singerné: Édes Margitom töröld le könnyeidet, hozd rendbe hajadat és menjünk vissza a bufféba.

(Róbert nehezen vál el és távozik.)

Margit: A holnapi viszontlátásra!

Margit ismét barátnéja karjába kapaszkodva, boldogan és meglegedetten indul a bufféba, ahol a vendégek közé vegyül, majd a kártyaterembe tekint és látja amint férje kártyázik. Megkönyebbülten felsóhajt és kacag.

Armand.

Szarvasmarha kiállítás. A vármegeyi gazdasági egyesület — mint tudósítónk jelenti — Titelen szarvasmarha kiállítást rendezett. — Törley Gyula hosszabb beszédben buzdította a kiállításon megjelent gazdákat a szarvasmarha tenyésztésre és elsőrendű anyag beszerzésére. A kiállítással kapcsolatos ünnepeken az egyesület igazgatója Günther Ferenc és Inhoff József titkár is résztvettek.

Hová vezet az inasvirtus? Sok mulattató történetet juttatott már napfényre az ugynevezett inasvirtus, de sok szomorú tragédiának is vált már kegyetlen okozójává. Tegnap éppen az utóbbi ismétlődött meg Manker Ádám és Csányi Lajos 14 éves inasgyerekek virtuskodása közben. A két „jó pajtás“ — talán a haborus hírek hatása alatt — közös erővel flóbert-pisztolyt vásárolt s azzal háborusdít játszott. Egy darabig Manker adta a hőst, később Csányi megirigylvén pajtása virtuskodását, a pisztolyt kezéből kiragadta s melléne szegezve, még nagyobb hősként „pénzt vagy életet!“ kiáltott. Mikor pedig Manker társát a hősködésben tullicitálta s még a melléne szegzett pisztolynak is ellenállani merészkedett, a mit sem sejtő Csányi elsütte a ravaszt s a töltött pisztoly golyója a szerencsétlen Manker szíve alatt annak mellébe furódott. A nagy sikoltásra előrohantak a megijedt szülők és veszedelmesen megsérült gyermeküket gondos ápolás alá vették. Ime, mire vezet a szülői gondatlanság, mely az ilyfajta virtuskodásokkal szemben nagyobb részt elnézően viselkedik és sokszor micsoda rémregények szülőke lehet a mesterek vigyázatlansága és nemtörődömsége tanoncai utcai rakoncátlankodásaival szemben.

Megölte a pálinka. Megirtuk annakidején, hogy Igyuski Milos zsarkováci illetőségű alkoholista napszámos a csonoplyai bucsun olyannyira beszeszelt, hogy az árokban szedte fel a rendőrség s Zomborba szállítván, az ottani közkórházban helyezte el. A szerencsétlen áldozat azon idő óta folyton eszméletlen kívüli állapotban volt s most rettenetes kínok között kisenvedett. Az alkoholnak ki tudja, hányadik áldozatja ez és ki tudja, hányadik ily kézzelfoghatóan elrettentő példája is s az emberek még is isznak.

Vásártartási engedély. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Pacsér községben a minden év szeptember 18-ára eső országos vásár ezentul állandóan minden évben szeptember 18-át megelőző hétfői napon tartassék meg.

Gondnokság. Az ujvidéki kir. törvényszék Kollisch Sándor futaki állatorvost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Szerencsétlenség. Pacséri tudósítónk írja: Pásztor András itteni gazda most bontatja házát, hogy a régi épület helyén új modern házat emeljen. Az egyik falat teljesen aláásták, hogy annál könnyebben dönthessék le. Csányi Sándor földműves és fivére Csányi Imre ácsmester, a kiknek háza szomszédos, Pásztor portájával átmentek és érdeklődve nézték a munka haladását. A mint a ház körül oldalogtak, az aláástott fal nagy robajjal dült össze és a Csányi testvéreket eltemette. A munkások rögtön segélyükre siettek, de a midőn a kötőmelékeket eltávolították, Csányi Sándor már nem élt, Imrében volt még élet, haldokolva szállították haza. Életben maradáshoz kevés remény van.

Leégett malom. Szkandarszky és Cseslyár cég zsablyai olajmotoros malma eddig ismeretlen okból kigyulladt. A tűz nemcsak a malom eléghető részeit, de a mellékhelyiségekben elhelyezett 400 mm. lisztet és búzát is teljesen elhamvasztotta. A tűzoltóság a pusztító elemmel szemben tehetetlen volt és csak arra szorítkozott, hogy a malom közelében levő olajraktárt megmentse. Ez sikerült is. A kár meghaladja a 60,000 koronát, amely biztosításból megtérül.

Filharmonikus hangverseny. A szabadkai filharmoniai társaság november hó 25-én Tóth Árpád zongoraművész, budapesti tanár közreműködésével hangversenyt rendez.

Elgázolt siketnéma asszony. Folyó hó 12-én történt. A Dzsinih-féle szálláson nagyban szól a muzsika, folyik a bor s duhaj jókedvvel mulatozik egy vig lakodalmi társaság. Multság után néhány dülöngő vendég kocsira ül s amugy pityókosan a város felé hajtott. Persze ősi szokás szerint a kocsis áll legjobban, más szóval az ő feje a legnehezebb, s a legpontosabb ingaóra sétálója módjára jobbra-balra kilengve jelzi az időt, az állatok nivójára lealacsonyodott ember bedurrantásának szomorú idejét. Amint így parádésan tovahajtanak, egyszerre csak egy vizeskannát szorongató öreg anyóka megtört alakja tűnik elé, ahogy a közeli kut felé siet, hogy abból 76 éves gyámoltalan öreg atyja számára vizet merithessen. Az anyóka félénken odaint az örült sebességgel közeledő kocsira felé, hogy hát talán önéki is joga volna az az utat hébe-hóba használni, de a részeg kocsis vak buzgósággal „már csak azért is“ nekivág az utnak s irgalom nélkül keresztül hajt a szegény anyókan. A tovarohanó kocsis a szerencsétlen áldozat jobb lábát csuklóban törte el, kit súlyos, de nem veszélyes sebével a közkórházba szállították. Jablonszky rendőrkapitány még az éj folyamán nagy ügygyel-bajjal kihallgatván őt, széles körű nyomozást indított meg a tettesek kilétének megállapítása céljából. — Hiába: nincs nap, mely az alkoholnak szertelen élvezése miatt mind újabb és nagyobb szerencsétlenségekkel nem szaporítaná az emberi bűnesetek gyászos krónikáját. Hogy hol fog megállni ez a modern kannibál az ő emberirtó munkájában, annak csak a Mindentudó lehet a megmondhatója?

Marólug. Galambos Sámuel bácsbokodi lakos kisleánykája egy óvatlan pillanatban az istálló szalmája közé egy üvegbe eldugott marólugot kiitta. A szerencsétlen gyermek élet-halál között lebeg. Galambosék iránt, akiknek egyetlen gyermekük a kis Margit, nagy részvételt vannak a faluban.

Csöd. A szabadkai kir. törvényszék Schwartz Samu vaskuti kereskedő ellen a csődöt elrendelte. Tömeggondnokul Tomcsányi Sándor bajai, helyettesül dr. Paukovics Andor szabadkai ügyvédek nevezettek ki.

Asztalos iparosok figyelmébe. A zombori kerületi munkásbiztosító pénztár egy iratszekerény szállítására árlejtést hirdet. Feltetelek a pénztárnál a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Vörhenyjárvány. Ujvidékről jelentik, hogy a hetek óta uralkodó vörhenyjárvány mind nagyobb mérvet ölt. A hatóság intézkedése folytán most az összes iskolákat bezárták.

Nomina odiosa.

Közlő: Dr.

Az alkohol krónikájának közlésével senkit személyében sérteni nem szándékozom, azért a neveket nem is írom ki. Ennek dacára valaki mégis megharagudott s egy piszkolódó levelet írt — másnak. Aki haragszik, annak nincs igaza. Azt is tudom azonban, hogy azt a levelet más inspirálta. Nos, jobban tenné, ha maga is lemondana az alkoholélvezetről s másokat is igyekeznék arról lebeszélni. A levelet azonban, mint a keresztény felebaráti szeretet különös megnyilvánulását elteszem. Menjünk tovább!

A lapok megemlékeztek arról a szerencsétlenről, aki a csonoplyai bucsuról részegen hazajövet a kerényi határban az árokba esett. A szerencsétlen egy héti lebegett élet s halál között soha eszméletre nem térve, míg hosszas keserves kínok s rettenetes fájdalmak között meghalt. Hát ez a bucsu áldásaiból alaposan kivette a maga

részét. Igazán ideje volna, hogy az egyház tegyen már valamit a bucsuk ellen, mert ez a semmiféle lelki haszonnal nem járó dözsölési alkalmak közveszélylyé kezdenek kialakulni. Falvakon annyi bűn, annyi büntett, oly sok verekedés s annyi szerencsétlenség egész évben nem történik, mint épen bucsu napján.

A napokban a rendőrség folyosóján látni lehetett egy réveteg tekintetű, aszott meggyörnyedt alakot, aki sápadt képével maga elé bámulva várta, míg reá kerül a sor, míg szólítják. Ötven év körülinek látszott, habár tényleg alig múlt harminc éves. Meglátszott rajta, hogy krónikus alkoholista. Érdeklődtem mit keres ott, s szomorú dolgokat kellett hallanom. Egy férj, egy családapa, aki családját már több ízben megfelelő szitkok s ütlegek közt kiüzte a házból. A nyomor s a szenvedés az asszonyt beteggé tették s mert már megunta a részegeskedő férj által teremtett pokoli életet, feljelentette férjét. A rendőrségen kiderült, hogy a szerencsétlen deliriumban van, — beszámíthatatlan. Élő halott. — De más dolgot is megtudtam. Az öregapa nem ivott többet mint más, a fiu már szerencsésen elitta az egész vagyont, ennek két gyermeke volt: az egyik egy kissé tökéletlen elméjű, a másik ez a deliriumos, de vajjon mi lesz az unokákkal? Az öregapa 80 éves korában halt meg, a vagyonát elverő fiu 70 évet élt, pedig sokat ivott, azonban az utódok lakolnak elődeik bűneiért.

A rendőrségnek nem rég egy kaputos vendége volt. Ugy történt, hogy elseje táján ez a ritka vendég valamelyik kurtakoreszmában elverte a pénzt, s mert többet nem költhetett „express“ kiröpitették, de úgy, hogy nem a lába, de egy kevésbé nemes testrésze érintette előbb a földet. A kellő számu atyauristen, krisztusmária, valamint többi szent nem épen tiszteletteljes aposztrofálása után feltápázkodott s akkora ordítást vitt végbe, hogy az éjjeli őr is felébredt s álmának megzavaróját jóakarattal „nyugalomra“ intette. A duhaj hivatalnok — kiletéről csak ennyit árulhatok el — neki esett a szegény öreg embernek s úgy fellökte, hogy az menten hanyatt vágódott; ezer szerencse, hogy a koponyáját nem zúzta be. Jajgatására előkerült a rendőr s bevitte; igazolás után szabadon bocsátották. Nem jól tette a rendőrség; ott kellett volna fogni másnap délig, hadd aludja ki mámorát, hivatali főnökét pedig értesíteni kellett volna hollétéről. Kérdem nyujtott az alkohol annyi élvezetet ennek a közfelfogás szerint intelligens embernek, mint a mennyi szegényt hozott neki? Hát még amennyi szegényt megérdemelt volna.

SZÍNHÁZ.

Szerda, november 11.

A feminista mozgalmak mind nagyobb tért hódítanak. Ezer és ezer azoknak a nőknek száma, akik saját erejükből tartják fenn magukat. Ma még csak a tanügyi téren, postánál és távirtnál találnak alkalmazásra. Ez azonban nagyon szűk terenum, hogy mind foglalkozást nyerjenek. Más foglalkozás hiányában tömegesen mennek a színpadra, de, Istenem, ehhez színi tehetség is kell s ha ez nincs, kenyeret ez a pálya nem ad nekik. Milyen nagy azoknak a nőknek száma, akik jobb sorsra voltak érdemesek, tehetségük és ambíciójuk lett volna talán tanulni,

meg is szerezték azt a kvalifikációt, amely őket az eddig előttük nyitva álló munkakörre képesíti, de sajnos, az óriási konkurrencia folytán munkát nem kapnak; munka hiányában, kenyér híján örökös kísértésnek kitéve csak a fokról-fokra való süllyedés, az elzülles vár sokszor a legtisztességesebben gondolkozó nőre is.

Sokan vannak azok, akik nem barátai annak, hogy a nők a férfiak foglalkozás-körébe belevonassanak. A biblia szerint a Mindenható a nőt azért teremtette, hogy a férfinak nehéz munkájában csak társa legyen, a gondját vele megossa. A családi életre van a nő teremtve, osztályosa a férfi létért való küzdelmének s vigasztalója urának. Egy keleti hitrege szerint a nő azért nő, hogy egyedül és tisztán vigasztalása legyen a férfinak. A nőbe ojtott természetes gyöngédség, báj és kellem, a szelidség enyhítik a férfi szenvedéseit. Ez a legideálisabb felfogása a nők hivatásának. Milyen magasztos szerep! A férfi csakugyan végig küzd az életet. Véres verejtékkel keresi meg a kenyeret, a legnagyobb részük a nélkülözhetetlen betevő falatot. S mindezt a földi élet más jutalmat nem nyújt, mint a családi élet örömeit. A békés, boldog családi tűzhely kincsét ér, sőt többet, mert a kincs csak arra alkalmas, hogy élvezeteket szerezzen, de a szívnek, amely a beléje oltott érzelemmel fogva boldogság után áhitozik, pillanatnyi örömmel többet sohasem nyújthat. A boldog családi életnek központja a nő. Az ő szerető szívének melegsége, ideális lelkének gyöngédsége képezi azt a hatalmat, amely képes számunkra megteremtteni a legboldogabb családi életet. A férfi sorsa a nő kezébe van letéve. Boldoggá vagy boldogtalanná teheti a férfit. Az előbbi a hivatása s ha a nő ily szép és fontos szerepre van hivatva, mért nyújtunk neki módot, hogy eredeti hivatásától eltérjen? Miért vonjuk el a nőt a családi tűzhelytől? Miért öljük ki belőlük komoly tudománnyal az ideális érzést és gyöngédséget? Maradjon meg a nő annak és olyannak, amilyennek teremtve van. Legyen férfi ura a nőnek, a nő vigasza, boldogsága a férfinak. Éljenek közösen az életet, a férfi emelje magához a nőt, az pedig szelidségével, gyöngédségével, szeretetével édesítse meg a férfi gondját és küzdelmét.

A feminizmus három elkeseredett harcosát mutatta be Engel és Horst „Le a férfakkal“ című énekes bohózatában.

Ámor nyila azonban a gyenge női szívet hamarosan megsebezti és a természet törvénye ismét diadalt ül. Galambos Gusztó (Pataki Vilma), Sárosi Janka (Peterdi), Hideg Paula (Haraszi) ügyes alakítást nyújtottak. Különösen elragadó volt Peterdi a harmadik felvonásban, amidőn a nőgyűlölő agglegényt dr. Solyom Nándor ügyvéd (Solymosi) irodatisztjét Kortyoeskát (Remete) meghódította. Nyílt színen sok tapsot kapott Hebeurgyi Ludmilla (Halasiné Etel) a szerelem után sóvárgó aggszűz kitűnő személyesítéséért. Gózon Béla (Dr. Barangó Oszkár) unottan játszott, de elegáns volt. Mint színésznek, tudnia kell, hogy egy szindarab megtekintésénél mennyit tesz az illúzió. Ha kellő maszkirozással játsza meg a szerepét a művész, sokkal mélyebb és maradandóbb hatást érhet el, mintha saját énjét látjuk a deszkákon a darab keretében mozogni. Illeszkedjek be tehát ő is a darabba, hogy meg legyen a harmónia és hagyja meg illúziókat, hogy dr. Barangó játszik és Gózon Béla csak sze-

mélyesíti őt. Patakit „Dal a lámpalázzról“ szóló kupléval megtapsolták. Kíváncsiak vagyunk még arra, hogy Hideg Paula zongoratanítványa a 9 éves Micike (Utasi Ida) miért esett ki a darabból, talán valami nehezebb „Etude“-t gyakorolt. A történeti hűség kedvéért kötelességünk kijelenteni, hogy a darab „vetkezési jelenete“ adta meg az „özvegyeknek“ az impulzust, a mai számunk hirrovatában közölt felhívás megszerkesztésére.

Csütörtök, november 12.

A gyermek. A közepesenl valamivel jobb előadás volt a mai. A darabot Zomborban még nem láttuk; jó színmű, kellemes és megkapó jelenetekkel. Az egyes szereplők teljes igyekezettel és jóakarattal játszottak. Andai kiváló rutinnal játszotta meg Br. Pallvitz főhadnagyot. Kár, hogy igen gyorsan beszél; ez a szerep jellemének árt. Egy báró nem all meg egy felebbvalójának felesége, egy uriaszony előtt „kraváti“ nélkül. Az őrnagy előtt még kevésbé. Radák tüzérőrnagy (Gózon) komoly parancsnok volt, ki a tisztí prestígiének öre minden körülmények között. Végtelenül kedves volt (Huber vendéglős leánya, Leontin) Haraszi. Minden szava és mozdulata a megtestesült kellem és kedvesség volt. Virányi (Ujlaki György) játékáért a hálás közönség spontán tapssal adózott. B. Fehér Laura (özü. Ujlakiné) játékából hiányzott a kellő drámai erő.

IRODALOM.

A föld. Gallovich Jenőnek, az ismert kitűnő írónak, a Franklin társulat kiadásában legközelebb „A föld“ címen új könyve fog megjelenni. Gallovich Jenő már két évtizede szerepel a nyilvános irodalom nagy terén és finom tollával rövid idő alatt meghódította olvasóit. Művészetének genialis finomságáról tanuskodnak legutóbb megjelent művei „Az asszony“ és „Magda“ és a már szindarabnak is feldolgozott „Lápvirág“. Gallovich Jenő nem tartozik a hatáshajhászattal és modern perverzítással dolgozó felkarolt írók közé, akik az ilyeneket szeretik, azok ne vegyék kezükbe, ne olvassák az ő könyvét, maradjon ő a finom lelkeké, a könnyekben boldogoké, a töviskoszorúval ékesítetteké, azoké, akik dolgozva, küzdve, szenvedve, az igazság lobogó fáklyájának fényénél örülnek az életnek. Ő is modern író, de nem az, ki az életnek meztelen, hideg tényeit is bepiszkitva kitarja a közönségnek, aki úgy is látja, hallja, végig éli a rideg valóságot, minek azt neki sárral behintve írásban is olvasni. Ő is ír igazságot, de bevonja azt lelkének lehelet finomságú, de átlátszó színes ködfátyolával. Ő is mutat képet az életből, fest boldogtalanságot és szenvedést, de olyan az, mint a folyónak a parthoz verődő iszapos habja, melyre rátűz a napsugár. Jellemalkotásai ujak, gyengédek és megkapóan kitetszőek. Minden jellem feltűnő és zsanerképszerűleg domborodik ki a köré rajzolt életigazságok közül. A „Föld“ című művében foglalt elbeszélések közül a legszebbek és legjobbak közé tartoznak „A kereszt“, „Száll a lelkem tehozzád“ és „Anna szerelmet árul“ címűek. Telve vannak ezek lélekkel és finomsággal, erővel és szenvedélyvel, merengéssel és ábránddal, tettel és akarattal. Jajszó ez az élethez, de mégsem a jelen fölött való kétségbeesés. A lélek megnyugvásának esodás szavakkal való festése a szenvedés enyhülésének, az üldöztetés mentsvárának, a szerelem és a boldogság

kutforrásának: az asszonynak. Ezen apró művek a való élet irodalmának egyik legszebb, legfényesebb gyöngyei. Gallovich Jenő kiváló irodalmi működésének és genialis írói művészetének nem kell tömjénezés, legyenek kommentárjai saját művei, melyekből megismerheti az olvasóközönség az ő magasra törő lelkének ambícióját s kitűnő tehetségének nemes értékét.

Közgazdaság.

Az osztrák államvasutakon beszedett állomási illeték (Stationsgebühr) felszámításának jogossága az utóbbi időben vitássá tételt és annak visszafizetése iránt a magyar vasutak ellen perek is indítottak. A vitás jogi kérdést igen alaposan kifejti és megvilágítja dr. Baumgarten Nándor egyetemi magántanárnak, a fuvarozási jog kiváló szakírójának a „Jogtudományi Közöny“ f. évi 42-ik és 43-ik számaiban megjelent tanulmánya. Ezekben a cikkeken dr. Baumgarten arra a conclusióra jut, hogy az állomási illeték ugy belső anyagi jogosultsága, mint közzétételének módozata tekintetében összhangzásban áll a vasuti üzletszabályzat és az arra vonatkozó miniszteri rendeletek intézkedéseivel és hogy ezen illeték jogérvényesen fenálló és kellően kihirdetett díjszabásnak tekintendő. A díjszabási jogra vonatkozó összes forrásművek felhasználásával és ez idevágó bírói joggyakorlat figyelembevételével készült tanulmány egyidejűleg Berlinben is megjelent a dr. Eger-féle „Eisenbahnrechtliche Entscheidungen“ című folyóirat október havi füzetében. Budapest, 1908. évi október hó 29-én. *Az igazgatóság.* 441—1

Gabonaárak a zombori piacon

1908. évi november hó 13-án.

Rovatvezető: P.

A készáruüzlet mai részleteiről a következőket jelenthetjük:

A búzában reggel még gyenge volt az irányzat, később javult. A kínálat elég élénksége és hozatala mellett a kereslet is emelkedett. Ára 10—20 fillérrel csökkent.

A zab nyugodt, pedig a raktár- és hajórakományban kicsiny a kínálat.

Árpát gyengén ajánlanak.

A tengeri ára nem változott. A királat és kereslet élénk.

A babüzletben még mindig nincsen meg a várt élénkség. Ára változatlan.

A heti árak a következők voltak:

Buza	22:50 K-tól —	22:90 K-ig
Zab	14:20 „ —	14:60 „
Árpa	14:50 „ —	14:60 „
Ó tengeri	— „ —	— „
Új tengeri (morzsolt)	12:70 „ —	12:90 „
Új tengeri (csöves)	8:50 „ —	8:60 „
Bab	14:40 „ —	15:20 „
Repce	— „ —	— „
Köles	— „ —	— „
Kendermag	— „ —	— „

mindent q-kint = 100 kilogrammonként számítva.

HIRDETÉSEK.

BUDAPESTI Szivattyú- és Gépgyár Rt.

= BÁCSEMEGYEI KÉPVISELETE =

SZELES JENŐ Zombor.

== MINTARAKTÁR ==

kütszivattyúkban és tűzifecskendőkben.

HAZAI GYÁRTMANY.

5509/1908.

Pályázati hirdetmény.

Okér községben üresedésben levő segédjegyzői állásra **1908. évi november hó 25-iki** határidővel pályázatot hirdetek. Az állás javadalmazása

A községtől évi 800 korona, állami kiegészítés 200 korona.

Ujvidék, 1908. november hó 4-én.

454-2-2 NIKOLITS, főszolgabíró.

3050. szám. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 § a értelmében közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1908. évi 7196. számú végzése következtében dr. Gombos Ignác zombori ügyvéd által képviselt Hirschler és Török javára 101 kor 65 fl. s járulékaik erejéig 1908. évi június hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás után és felültoglalt és 1133 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladtnak

Mely árverésnek a zombori kir. járás bíróság 1908. évi V. 1278/7. sz. végzése folytán 101 kor 65 fl. tőkekövetelés, ennek 1908. évi április hó 29-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 80 kor 37 fillérben bírósággal már megállapított költségeik erejéig Zomborban a városháza udvarán leendő eszközlésére **1908. évi november hó 23-ik napjának délelőtti 9 óráig** határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni

Zomborban, 1908. évi november hó 4-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó

463-1

294909/1908. szám.

Menetrendmódosítás és új vonatok forgalomba helyezése.

1908. évi november hó 15-től kezdve a szatmár-németi—mátészalkai vonalon mindkét irányban egy-egy új személyvonat helyeztetik forgalomba; ugyanezen időtől kezdve a jelenleg Mátészalkáról reggel 3 óra 36 perckor induló vegyesvonat mintegy két órával később azaz reggel 5 óra 57 perckor fog indulni és Szatmár-Németire reggel 8 óra 18 pkor fog érkezni.

Az új személyvonat Mátészalkáról délelőtt 10 óra 56 perckor indul és Szatmár-Németire délután 1 óra 05 pkor fog érkezni, hol csatlakozást nyer a Budapest illetve Máramarosziget felé induló gyorsvonatokhoz.

Ellenirányban az új személyvonat Szatmár-Németiről — ugyancsak csatlakozással a Budapest és Máramarosziget felől érkező gyorsvonatokhoz — délután 2 óra 30 pkor indul és Mátészalkára d. u. 4 óra 39 pkor érkezik, hol közvetlen csatlakozást nyer Nyiregyháza felé.

A nyiregyháza—mátészalkai vonalon a jelenleg Mátészalkáról délután 2 óra 25 pkor induló vegyesvonat — csatlakozással a Szatmár-Németi felől jövő új személyvonathoz — mintegy két órával később azaz délután 4 óra 52 pkor fog indulni és Nyiregyháza este 7 óra 10 pkor fog érkezni.

Nyirbátor és Nyiregyháza között egy tehervonat személyszállítással fog közlekedni. E vonat Nyirbátorból délután 3 óra 30 pkor indul és Nyiregyháza délután 5 óra 18 pkor érkezik. A részletes menetrendre nézve a kifüggesztett hirdetmények nyújtanak bővebb felvilágosítást.

Budapest, 1908. november 8.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjazatik.)

460-1

6772. kig. 1908.

Pályázati hirdetmény.

A hódásági járáshoz tartozó Szilberek községben nyugdíjazás folytán a községi jegyzői állás megüresedett.

A jegyzői állás javadalmazása: készpénzfizetés egy évre 2000 korona, mely előleges havi részletekben fizettetik ki; 20¹/₂ méter (6 erdei öl) kemény elsőrendű hasábfához szállítva; természetbeni szabad lakás, melynek javítása a községet illeti; 21³⁴⁶/₁₆₀₀ hold szántóföldnek haszonélvezete, mely utáni adót és az illetékegyenértéket a jegyző fizeti; magánmunkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak; — továbbá pályázatot hirdetek az annak betöltésével esetleg üresedésbe jövő segédjegyzői állásra is, melynek javadalmazása 1200 korona készpénzfizetés havi előleges részletekben és 20¹/₂ méter (6 erdei öl) elsőrendű kemény hasábfához szállítva.

Felhívom, hogy ezen állásokra pályázók szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **follyó évi november hó 25-ig** bezárólag annál is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Hódáság, 1908. november 5.

Szemző Károly,

457-2-2

főszolgabíró.

249079/908. szám.

Félláru vasuti jegy váltására - - - jogosító - - -**arcképes évi igazolványok**

kiállítására és a már használatban levőknek érvényesítése - - az 1909-ik évre. - -

Az állami és törvényhatósági tisztviselők, továbbá az állami és törvényhatósági nyugdíjasok félláru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványai a **jövő 1909-ik évre leendő érvényesítés végett a magyar királyi államvasutak igazgatóságához** (Budapest, VI. ker., Andrassy ut 73. sz.) **már folyó évi október hó 15-étől kezdve beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31-éig okvetlenül beküldendők.**

Azoknak az igényjogosultaknak, kiknek a folyó évben arcképes évi igazolványuk még nem volt, a jövő 1909-ik évre azonban ily igazolványt maguk részére szerezni kívánnának, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fent jelzett időben kell kérelmezniük.

Különösen figyelemztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéseért és az új kiállításáért járó 1 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegeken rovandó le. A postabélyegek a betérjesztendő névjegyzékre, vagy kérvényre ragasztandók fel.

Készpénz vagy okmánybélyeg kezelési illeték fejében nem ragasztatik fel.

Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelemztetjük, hogy a folyamodványon a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek azt, hogy semmiféle díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatal nem viselnek.

Budapest, 1908. szeptember hó 24.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

(Utánnomást nem díjazunk.)

390-14-7

Vendéglősök, kaszinók figyelmébe!

100 db jókarban levő hajlitott nádszék, egy gázolin motor teljes világítási felszereléssel és egy Seiffert-féle újabb mintájú karambol asztal jufányosáron eladó.

Bővebb értesítést ad

Grün Gyula,

a Korszó Kávéház tulajdonosa

Zomborban. 440-4-4

44192/1908. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a budapest-dunaparti teherpályaudvar állomáson levő vízmű bővítési munkái kapcsán létesítendő kut és vízvezeték csatorna előállítására és próbafurásra.

A tervek, az ajánlati költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségének építési és pályafentartási osztályában (VIII. Kerepesi-ut 3.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb **1908. évi november hó 21-ikén déli 12 óráig** nyújtandók be alulírott üzletvezetőség titkárságánál (Budapest, VIII., Kerepesi-ut 3.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filleres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a budapest-dunaparti teherpályaudvar állomáson levő vízmű bővítési munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1908. évi november hó 20-án délelőtt 12 óráig 2000 korona azaz Kettőezer korona bántópenz teendő le a magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség gyűjtőpénztárána (VIII., Kerepesi-ut 3.) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bántópenzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bántópenzek térti bevénnyel adandók fel.

Budapest, 1908. évi október hó.

Budapest-jobbparti üzletvezetőség.

(Utánnomást nem díjazatik.)

462-1

260122 szám. 1908.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága több műhelye berendezésének kiegészítéséhez szükséges ventilátorok, illetőleg teljes por-, faforgács- és füstexhauster berendezések szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállítandó tárgyak mennyisége és minősége az ezen szállításra vonatkozó műszaki leírásban van feltüntetve.

A szabályszerűen kiállított, aláírt és ivenként egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételt, sértetlen és „Ajánlat a 260122/1908. számhoz“ felírással ellátott borítékban elhelyezve legkésőbb 1908. évi november hó 25-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak gépészeti főosztályánál (Budapest, VI., Andrássy-ut 73—75 III. 17.) nyújtandók be, vagy oda posta útján beküldendők.

Az ajánlatban kiteendők:

1. A szállítandó tárgyak egységárai koronákban.

Az egységárak megállapításánál figyelembe veendő, hogy 2 db ventilátor a M. Á. V. istvántelki főműhelyébe egy teljes öntődei porszívó és szellőztető berendezés a M. Á. V. miskolci műhelyébe, egy teljes famegmunkáló műhelyi faforgács-exhauster berendezés a M. Á. V. zágrábi műhelyébe, végül egy teljes füstexhauster berendezés a M. Á. V. kolozsvári műhelyébe szállítandó és szállító által szerezendő s üzemképes állapotban átadandó.

A szállítás a fent megjelölt helyekre bérmentve eszközözlendő.

2. A megrendelés vételének napjától számított szállítási határidők, melyek alatt a megrendelendő tárgyak a fentjelzett helyekre szállítandók, illetőleg üzemképes állapotban átadandók.

Az elfogadott szállítási határidőknek be nem tartása esetén szállító által következő kötbérek lesznek fizetendők:

a) A 4000 koronát meg nem haladó gépek és berendezések után külön-külön egyenként és hetenként 10 korona.

b) A 4000 koronát túlhaladó gépek és berendezések után külön-külön egyenként és hetenként 20 korona.

Minden megkezdett hét számítás tekintetében egész hétnak tekintetik.

3. Az ajánlott tárgyak súlyai. Az ajánlatokban kitüntetett súlyoktól 5%-nál nagyobb eltérések (ugy fel, mint lefelé) szállítók által indokolandók, mely indokolás alapján a M. Á. V. igazgatósága határoz a tárgyak átvétele vagy visszautasítása iránt.

Súlytöbblet nem fizetetik, súlykeveslet esetén pedig midőn a M. Á. V. igazgatóságának egyoldalu megítélése szerint a berendezési tárgy szilárdságára káros befolyással nem bír és a berendezési tárgy átvételük, a M. Á. V. igazgatósága jogosítva van az 5%-nál nagyobb súlyhiánynak megfelelő értéket, mely a villamos motorokra nézve 100 kg.-kint 50 koronában, az egyéb gépekre és berendezési tárgyakra nézve pedig 20 koronában alapítatik meg, a szállító érdemösszegéből levonni.

4. Az ajánlatban kiteendő, hogy ajánlattevő az anyagok és leltári tárgyak szállítására vonatkozó 122291/986. sz. általános és a szerszámgépek és készülékek szállítására vonatkozó 41727/903. sz. különleges szállítási feltételeket ismeri és magára nézve azokat kötelezőknek ismeri el.

5. Az ajánlathoz csatolandók az ajánlott tárgyak oly részletesen kidolgozott rajzai, hogy azokból az egyes szerkezetek pontosan megítélhetők legyenek. Ezek a rajzok az ajánlattevőnek nem fognak visszaadni. Azok a rajzok, melyeket a magyar kir. államvasutak igazgatósága bocsájt az ajánlattevők rendelkezésére, nem csatolandók az ajánlatokhoz. Ajánlattevők az elvállalni szándékolt kötelezettségek biztosítására bánatpénzt tartoznak letenni.

Bánatpénz fejében az ajánlott árak 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok fent-

jelzett benyújtási határideje előtti napon déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő, megjegyezvén, hogy az értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb utolsó árfolyam szerinti értékben számíttatnak, de a névértéken felül nem fogadtatnak el. Készpénz után kamat nem fog fizettetni.

Az ajánlatok érdemleges elintézése után 8 nap alatt el nem fogadott ajánlatokra letett bánatpénzek visszaadtnak, a szállítással megbízott ajánlattevők bánatpénze pedig a megrendelés kézbesítési napjától számított 8 nap alatt a kereseti összeg 5%-ára lesz kiegészítendő és biztosíték címen fog visszatartatni. A letett biztosíték fele a megrendelt berendezési tárgyak beszállítása és ideiglenes átvétele után, a másik fele pedig a jótállás lejártá, illetőleg az ügylet teljes lebonyolítása után 2 hónappal annyiban, amennyiben a szállító a különleges szállítási feltételekben előírt határozatok szerint a biztosítéki kötelek alól feloldottnak lesz tekinthető, fog kiadni.

A versenyárgyalás a magyar királyi államvasutak gépészeti főosztályánál (VI., Andrássy-ut 75. szám III. emelet 28. ajtó) 1908. évi november hó 25. napján fog megtartatni, s azon az ajánlattevők, vagy azok igazolt helyettesei jelen lehetnek.

A szállításra vonatkozó műszaki leírás és vázlatrajzok, valamint az általános és különleges szállítási feltételek az ajánlatok benyújtására kitézött napig, naponként a hivatalos órák alatt (d. e. 8 órától 2 óráig) a magy. kir. államvasutak E II. szakosztályában megtekinthetők.

Az általános és különleges szállítási feltételek műszaki leírás és vázlatrajzok a magyar királyi államvasutak nyomtatványtárában I koronáért beszerezhetők, vagy kívánatra az I korona előzetes beküldése mellett posta útján megküldetnek.

Az odaitérés 1908. december hó 15. napjáig fog megtörténni, amely időpontig az ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

Az 1907. évi III. t.-c. 13. és 14. §§-ai értelmében a szállítás elnyerői kötelezettséget tartoznak vállalni az iránt, hogy a szállítás teljesítéséhez szükséges új gépeket, eszközöket és berendezési tárgyakat, ha azok kellő minőségben, kellő időben és nem lényeges árkülönbséget mellett hazai iparosoktól vagy gyárosoktól beszerezhetők, azoktól fogják beszerezni, továbbá hogy a szállításhoz szükséges nyers anyagokat, félgyártmányokat és kész iparcikkeket amennyiben azok a magyar szent korona országai területén előállítatnak, termeltetnek, illetőleg amennyire az egyáltalában lehetséges, teljesen a magyar szent korona országainak termelése és ipara révén fogják beszerezni és a cikkek gyártásához, illetve a munkálatok teljesítéséhez hazai és pedig első sorban magyar honos műszaki erőket, tisztviselőket, iparosokat, alvállalkozókat, munkavezetőket és munkásokat fognak alkalmazni és ezeknek a kötelezettségeknek teljesítése tekintetében magukat úgy a MAV. közgei, mint a magyar kir. keresk. muzeum, illetőleg a kereskedelemügyi miniszter szakközgei ellenőrzésének is alávetik és az e végből szükséges adatokat az ellenőrző közgeek rendelkezésére bocsátják. A hazai származásra nézve vállalt ezen kötelezettségek avagy azok egyike vagy másika alól az 1907. évi III. t.-c. értelmében csak a kereskedelemügyi m. kir. miniszter adhat egyes indokolt esetben felmentést és ezeknek a kötelezettségeknek vagy azok egyikének a m. kir. kereskedelmi muzeum, illetőleg a kereskedelemügyi miniszter ellenőrző közgei által megállapított áthágása esetén a magyar királyi államvasutaknak joguk van vagy a szerződést a vállalkozó előzetes értesítése mellett bírói közbenjárás nélkül felbontani és e mellett a szállítás a vállalkozó terhére és veszélyére más módon biztosítani, vagy joguk van a szerződés teljesítését követelni, mely esetben szállító tartozik a szállított tárgy szerződés szerinti értékének

20%-át kötbérképen a magyar királyi államvasutaknak megfizetni.

Az 1907. évi III. t.-c. 15. §-a értelmében e kötelezettségek, avagy azok egyikének kijátszása által elkövetett és beigazolt visszaélés esetében a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a vállalkozót a jogkörébe eső ipari szállítások és munkálatokból végleg vagy meghatározott időre kizárhatja.

Az ajánlatok a műszaki leírásban felsorolt összes tárgyra, vagy egyes tárgyra tehetők. Azok a pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a magyar királyi államvasutak igazgatóságával üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A berendezések a rendeltetési helyükön való felszereltetésük, üzemképes állapotba való helyezésük és jó eredménnyel megjelet kiprobatatásuk után fognak ideiglenesen átvételni s az érték kijáró kereseti összeg a magyar kir. postatakarékpénztár cheque és clearing forgalma útján fog kiegyenlítettetni, minélfogva szállító ez utóbbi forgalomba lépni tartozik.

A kifizetendő kereseti összegből adományképen egy per mille a magyar kir. államvasutak nyugdíjára nem jogosított alkalmazottjai külön segélyalapjára le fog vonatni és visszatartatni.

Az ügylettel járó bélyegilleték költségeket szállító viseli és pedig oly módon, hogy az 1881. XVI. t.-c. szerint járó nyugtatónyi és szerződési bélyegilleték az 1901. évi XIV. t.-c. értelmében a szállító kereseti összegéből hivatalból fog levonattani.

Szállító a szállított tárgyak szerkezetének helyességeért, teljesen megbízható működéseért, a kifogástalan kivitelért, valamint a felhasznált anyagok jó minőségeért egy évi jótállást tartozik elvállalni.

Per esetére megállapítatik, hogy a jelen pályázati hirdetés alapján eszközözlendő megrendelésekből eredő minden perek a magyar kir. államvasutak igazgatóságának székhelye szerint illetékes bíróság előtt az ügy természetének megfelelő eljárás szerint döndendők el.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, továbbá, hogy az ajánlattevőkkel az általuk ajánlott összes tárgyak vagy csak azok egy részének szállításával bizhassa meg és hogy a szállítástól részben vagy egészen eltekinthessen.

Budapest, 1908. évi november hó.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utányomás nem díjaztatik.)

461—1

50—50

„Blickensderfer“

eredeti amerikai írógép,

azonnal látható irással.

Tiszta acél- szerkezet.	Gyönyörű szép irással.	Az írógépek legolcsóbbja.
149—30—28	Á r a :	

teljes felszereléssel csak 300 K.

Írógép kellekek a legolcsóbb árakban szállítatnak.

Amerikai irodai butorok mintatelepe.

Tessék prospektust kérni!

Kaufman és Társa Budapest
V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)

Állandó raktár és képviselő Bács-Bodrog megye részére

Teltsch Gáspár,
műszer- és látszerész Zomborban.